

slėpiningojoje savo kilmėje ir pagaliau - Didžiajame Slėpinyje.

Kas kitus džiugina, yra jam tikrai greitai gėstas sužibimas. Kas kitiems rodosi nelaimė, jam yra proga susikaupti savo esmėje ir atsidėti į visa numatančią, nepasiekiamą lėmintį, pasiduoti Šventajai Valiai ir Galiai. Visi baisumai ir skaudumai, kurie tam tikrų žmonių žmonėms sukeliama, jam yra sieksmai parimti Amžinojoje Malonėje. O kas jam malonaus kituose matyti, jis vertina kaip atspindį neapsakomosios Meilės ir Malonės.

Kada žmogus taip laikosi, jis, kaip medis žemėje šaknyja, vis tvirčiau įsigyvena savo kilmėje, būtent Didžiajame Slėpinyje. Atitinkamai visas jo gyvenimas veikia kitus, kuriems tie patys patyrimai uždedami, kaip ir jam. Ir visiems visų vyksmų prasmė ryškėja, ir jie taip savo esmėje pakinta, kad visi skaudūs skatinimai tada nebėra reikalingi ir lyg savaime nuslinksta nuo jų.

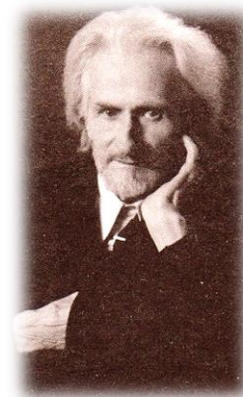
Taip tad aušta žmonėms naujas rytmetis. O tuo tikriau ir gražiau, kuo daugiau žmonių pasiryžta tokiai laikysenai. Į visa, kas jiems tenka, jie žiūri kaip į jiems reikalingą patyrimą ir net paramą taurėjimui, žmoniškos esmės įsigalėjimui. Ir jiems taip tarpstant, jie ne vien sau, bet ir visai žmonijai sukelia pakitimą, su kuriuo žmonija tampa nauja, tikriausiai žmoniška, net ir dieviška.

*Vydūnas, Raštai, III t., p. 377
(„Mintis“, 1948, kovo 22 d.)*

Vydūno draugija, 2018
Parengė Tomas Stanikas

Patartina laikysena visais laikais

Labai niūkus yra dabar žmonių gyvenimo dangus, kaip ir tasai, kurs juslėmis yra prieinamas. Naujiems metams prasidedant, šitasis pamažu vis šviesėja. Pagaliau ir visai gražiai nušvis. O taip turėtų šviesėti ir visas žmonių gyvenimas. Juk visi žmonės to nori. Tūliems tai jau ir vyksta. Mat žmonės patys turėtų ir gali gyvenimo šviesėjimą sukelti.

Bet labai daug žmonių to nenumano. Nenujaučia, kad jie tam yra tiesiog pašaukti. Ir nusiminę jie žvelgia žemyn. Sako, kad ir nauji metai nieko naujo, būtent nieko gero, žmonėms nesuteiks.

Žmonės yra labai skirtingi. Nesant visame pasaulyje du visai lygiu daiktu, žmonės kuo žymiau įsirodo kitokiais. Atitinkamai jie ir apsiereiškia. Vieni linksta visa ką naikinti, kiti - visa ką palaikyti ir kurti. Taip jie ir žvelgia į ateitį. Ir tikriausiai skiriasi vieni nuo kitų tie, kurie nieko gero nebelaukia iš ateities, vien tik tamsą temato visame gyvenime, ir tų, kurie juokaudami žengia gyvenimo taku į ateitį, į naujus metus. Vadinami anie dažnai svetimu žodžiu pesimistais, o šie optimistais.

Bet nei viena, nei antra laikysena nėra patartina. Gyvenimas yra visa ko prigrūstas. Tūli, tai stebėdami, todėl giriasi, kad jie skaitosi su tikrove. Vis dėlto ir čia yra neaiškumų. Vienam tikrovė vienaip atrodo, kitam - kitaip. O kiekvienas tokių tikrovininkų tiki patiriaš visą tikrovę tikriausiai. Sako esąs pasiryžęs niekad nepasiduoti svajonėms, nebūti optimistu, bet ir ne pesimistu. Jis žvelgiaš tikrovei į akis, nors ji kažki kaip slėgtų žmogų ir jį kankintų arba jį ir visaip smagintų ir linksmintų.

O tik ir tokia laikysena nėra gerai pagrįsta. Žmogus turi išmokti tinkamiausiai pasitikti tikrovę ir tam įsigalėti. O tam svarbu labai išmanyti, kas tikrovė iš tikrųjų yra. Žmonių daugumai atrodo, kad ji tai yra, kas jusles paveikia ir tada gali būt žmogaus patiriama. Bet juslės nėra lygaus jautrumo, o nelygus yra ir žmonių sąmonės šviesos laipsnis, ir jos regračio dydis. Todėl kiekvienam žmogui tikrovė yra kitokia.

Aiškėja tai jau prisimenant ir tik kelis gyvenimo dalykus. Naktį žvelgdami dangun, matome jame neapsakomą ramybę toje aukštybėje, kad mus tiesiog užplūsta lyg koks šventumas. Bet pastebima ir tai, kad žvaigždės keliauja. Matomos vienoje dangaus vietoje, o po valandos - jau kitoje. Žinomi yra saulės ir mėnesio užtekėjimas ir nusileidimas. O tada sužinota, kad tai pasidaro žemei apsisukant. Taip tada galėtume sakyti, kad saulė ir mėnuo laikosi danguje savo vietose.

O vis jau sužinota, kad saulė, mėnuo ir visos žvaigždės neapsakomu greitumu šauja per erdvę. Daro tai ir žemė tiesiog žaibo greitumu. O žmogui atrodo, kad ji ramiai laikosi savo vietoje erdvėje ir jis galįs ant jos ilsėtis, parimti ar ir judėti, nukilti kur nors ir vėl grįžti į savo ramiai jo laukiančius namus.

Bet iš tikrųjų žmogaus toks judesys labai suvestas, kad jis ir lėktuvu gana trumpu laiku gali skristi aplink visą žemę. Vis dėlto žemė laiko žmogų ir visa, kas joje yra, prie savęs, kad nenukrinta nuo jos. Kalbama apie sunkumą, kurs visa, kas ant žemės yra, veikia ir prie žemės traukia. Visa tai reikia tikrovininkui aiškiai numanyti.

Ir dar daugiau. Žemė nuolatai kinta. O ne vien augantieji dalykai, kurių pakitimas nelabai aiškiai pastebimas. Sužinota, kad ir pats daiktiškumas, materė, nėra esama, bet nuolatinis vyksmas. Toks yra visas pasaulis. O tai visai neapmąstoma. Bet tame vyksme gyvena žmogus.

Net jis pats yra nuolatinis pakitimas. Kad kūnas be sustojimų kinta, vos ne vos pastebima ir tik mokslu sužinota. Bet aišku, kad nuotaika labai greit pasidaro ne tokia. O mintys tiesiog svavi, kad sunku jas sustabdyti arba jas visai atstumti.

Taip ir visa kas vyksta ir tuo pakinta. Pasidaro sunkumų, ir jie nuslysta. Patiriama, kad ramina ir džiugina ir netrukus vėl viskas kitaip veikia. O žmogui vis tenka tai pasitikti ir su tuo santykiuoti, su visa kuo skaityties. Ir nebelieka tik klausimų, kas tai yra, kas patiriama, kas iš tikrųjų tikrovė, ale tai, kaip reikia visame tame laikytis, kaip savyje pakisti ir stiprėti.

Visa tai apmąščius aiškėja, kad tai, kas laikoma tikrove, tokia nėra. Tikroji tikrovė tegali būti tai, iš kurios visas vyksmas, visas pasaulis, visa Visata nukyla. O tik ir maža apie tai galvojus, numanoma, kad tai yra Didis Slėpinys. Ir žmogus ties juo nutyla ir nusilenkia. Jaučia, juk ir jis pats su savo esme yra slėpingas ir Didžiajame Slėpinyje palaikomas.

Tuoju žmogui ir lyg veriasi sielos akys. Kas seniau rodėsi tikrovė, tēra kažkoks vaizdavimas, kad tūliems ir labai neaiškiai, esmiškoji tikrovė, kuri visame veikia, kad visi vyksmai pasidaro tikrai prasmingi.

Ties jais žmogus su savo sąmoningumu pastatytas. Ir jam užduota visa teigiamai pasitikti, ar tai būtų skaudu, ar smagu, liūdna ar linksma. Jis turi į tai žiūrėti kaip į kūrybos apraiškas, kurios jį ragina ir skatina nusivokti Jame, iš kurio jis, kaip ir visas gyvenimas, yra.

Sekdamas tą skatinimą, žmogus sąmoningėja ir stiprėja savo esmėje, kad gali visame gyvenimo sravejime ir visose jo audrose pasilikti pastovus ir tvirtas. Visa, ką jam tenka patirti, jis priima teigiamai, ar tai būtų laimė, ar nelaimė. Visame jis mato vyksmą, kurs jį kelia aukštyn, padaro, kad vis aiškiau susivokia